

2023-12-05

Socialdepartementet
103 33 Stockholm
Sverige

Mikael Dubois
0702493238
mikael.dubois@tco.se

TCO yttrande PM Utfasning av ersättningen för höga sjuklönekostnader

S2023/02799

Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) har givits möjlighet att inkomma med remissvar på promemorian Utfasning av ersättning för höga sjuklönekostnader (S2023/02799).

Promemorians förslag

I promemorian föreslås att ersättning till arbetsgivare för höga sjuklönekostnader fasas ut under januari-juni 2024 för att helt upphöra att gälla vid utgången av juni 2024.

Regeringen motiverar förslaget med att kostnaderna för ersättningen har blivit mycket högre än vad var tänkt vid införandet.

Administrationen av ersättningen har även i stor utsträckning varit automatiserad, vilket har inneburit låg kontroll och en hög risk för felaktiga utbetalningar. Ersättningen har också varit utformad för att främst minska sjuklönekostnaderna för mindre arbetsgivare, vilket regeringen framhåller kan ha minskat deras incitament att arbeta förebyggande och säkerställa en god arbetsmiljö.

När det nuvarande systemet infördes var TCO tveksam, bland annat utifrån att ersättningen innebar minskade incitament för arbetsgivare att arbeta förebyggande och säkerställa en god arbetsmiljö.¹

TCO:s ställningstagande

TCO har inget att invända mot promemorians förslag att fasa ut ersättningen för höga sjuklönekostnader till arbetsgivare. En gradvis utfasning, såsom föreslås i promemorian, är också att föredra framför ett abrupt avskaffande då det förra ger arbetsgivare möjlighet att vidta åtgärder för att förebygga sjukfrånvaro i det fall sjuklönekostnaderna kraftigt ökar under utfasningen.

¹ TCO Yttrande: Y14 – 0036 Ersättning för höga sjuklönekostnader.

I promemorian lyfts det fram att arbetsgivare fortfarande kan ansöka om ersättning för höga sjuklönekostnader när arbetstagare har fått beviljat särskilt högriskskydd, vilket kan beviljas när det föreligger en risk för upprepade sjukfrånvaro eller arbetstagaren har en sjukdom som innebär en förhöjd risk för sjukfrånvaro (s. 24). För att motverka att arbetstagare med sjukdomshistorik eller förhöjd risk för sjukfrånvaro utsätts för selektion är det centralt att arbetsgivare och arbetstagare har god kännedom om det särskilda högriskskyddet och att arbetsgivare fortfarande kan få ersättning för höga sjuklönekostnader i samband med att sådant skydd beviljas. TCO föreslår därför att Försäkringskassan i samband med utfasningen av ersättningen ges i uppdrag att tydligt informera om det särskilda högriskskyddet och den ersättning arbetsgivare kan få för sjuklönekostnader, såväl i samband med sjukskrivning som allmänt till arbetsgivare och försäkrade.

TCO vill understryka vikten av att kontinuerligt följa upp i vilken utsträckning arbetstagare med sjukdomshistorik riskerar att utsättas för en negativ selektion på arbetsmarknaden. En sådan selektion drabbar den enskilde mycket hårt, som därigenom förvägras möjligheten att på ett självständigt sätt forma sitt liv. Selektion skadar också Sveriges ekonomi och konkurrenskraft då den leder till att värdefull kompetens och erfarenhet exkluderas. Risken för selektion hade också lämpligen behandlats i konsekvensbeskrivningarna.

Ersättning för höga sjuklönekostnader omfattar även egenföretagare med aktiebolag då dessa betraktas som anställda inom socialförsäkringen. Ett avskaffande av ersättning för höga sjuklönekostnader kommer därför innebära en karenstid motsvarande 14 dagar för denna grupp och öka skillnaderna i förutsättningar mellan dem och egenföretagare med enskild firma, vilka kan välja 1 dags karenstid. TCO noterar att egenföretagares situation inte diskuteras i promemorian och efterfrågar en samlad diskussion kring skillnader i förutsättningar mellan bolagsformer och hur dessa kan hanteras. Detta faller dock utanför föreliggande promemoria.

Therese Svanström
Ordförande

Mikael Dubois
Utredare